

అమరజీవి భగత్‌సింగ్ సహచరులు, విప్లవకారులైన కీ॥శే॥ విజయ్ కుమార్ సిన్హా

శ్రీ విజయ్ కుమార్ సిన్హా ఉత్తర భారత దేశానికి చెందిన వారైనప్పటికీ హైద్రాబాద్‌లో స్థిర నివాసం ఏర్పాటు చేసుకొని చివరి శ్వాస ఇక్కడనే వదలడం ఒక చరిత్రాత్మక ఘట్టం. భారతదేశ స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో బ్రిటీష్ సామ్రాజ్యవాద అధికార ప్రతినిధులని హతమార్చడానికి సాహసోపేత చర్యలకు తెగించిన అగ్రశ్రేణి విప్లవకారులైన అమరజీవులు భగత్‌సింగ్, రాజగురు లాంటి వాళ్ళతో కలసి పనిచేసిన విజయ్ కుమార్ సిన్హాగారి జీవితం సంపూర్ణంగా త్యాగమయం. అఖిల హైద్రాబాద్ విద్యార్థి సంఘ నాయకుడుగా, నైజాం నిరంకుశ పైశాచిక పాలనను కూలద్రోసే వుద్యమ నిర్మాణంలో నిమగ్నమైన మా యువతరానికి విజయ్ కుమార్ సిన్హాగారు గొప్ప ఆదర్శంగా కనబడ్డారు. 1946లో తొలి పరిచయం కలిగింది. 1947 ఆగస్టు 15 తర్వాత విజృంభించిన సంస్థాన విమోచన వుద్యమంలో వారి అమూల్యమైన అనుభవ సంపదను

“చెన్నమనేని” షష్టి పూర్తి సందర్భంగా వారి ఇంటిలో కలిసి అభినందిస్తున్న
విజయ్‌కుమార్ సిన్హా - రాజ్యం సిన్హా దంపతులు

సంపూర్ణంగా వినియోగించే సదవకాశం లభించింది. అప్పటికే అనేక సం॥ల పాటు దేశంలోని వివిధ జైళ్ళలో శిక్షలు అనుభవించి అలసిపోయిన విప్లవకారులు ఏమాత్రం సమయం చిక్కినా తెలంగాణా సాయుధపోరాట యోధులకు సముచితమైన రాజకీయ, సమరశీల సలహాలను అందించడానికి ఉత్సాహంగా నుండేవారు. భారతమాతను బ్రిటీష్ బానిస బంధనాల నుండి విముక్తి చేయడానికి అలాగే హైద్రాబాద్ సంస్థానాన్ని భారతదేశంలో విలీనం చేయడానికి అవసరమైన సమరశీల వుద్యమాల నిర్మాణం గురించి గంటల తరబడి, వుద్వేగ భరిత ప్రసంగాలు చేసేవారు. యువకులలో నిద్రాణమైయున్న దేశభక్తి భావాన్ని పెకిలించిన పాత్ర అద్వితీయం. ఆవిధంగా సంస్థాన ప్రజలు వారికి రుణపడియుండడమే కాక వారి దివ్యసృష్టికి ఎల్లవేళలా భక్తి పూర్వక జోహార్లు అర్పిస్తారు. సిన్హాగారు విద్యార్థి దశలోనే జాతీయ విప్లవోద్యమంలో దూకారు. 1925లో కళాశాల విద్యార్థిగా అఖిల భారత కాంగ్రెస్ మహాసభలో స్వచ్ఛంద సేవకుడిగా పాల్గొన్నారు. చరిత్రాత్మక కకోరి కుట్ర కేసులో వారి సోదరుడిని ఇరికించి అరెస్టు చేయడం జరిగింది. వారి కుటుంబంతో పాటు వారు కూడా క్రియాశీల విప్లవ పోరాటాలలో భాగస్వాములు కావల్సివచ్చింది. స్వాతంత్ర సమర యోధులు గణేష్ శంకర్ విద్యార్థితో పరిచయం కలిగి కాన్పూర్ కార్మిక సంఘ నిర్మాణంలో భాగస్వాములయ్యారు. పోలీస్ నిఘా పెరిగిపోవడంతో 1928లోనే రహస్య జీవితం ప్రారంభించవలసి వచ్చింది. ఒక సం॥ పాటు విప్లవకారులతో సంబంధాలు ఏర్పరుచుకునే ప్రయత్నంలో దేశమంతా తిరిగినారు. అదే సందర్భంలో మొదటిసారిగా 1929లో పండిట్ జవహర్లాల్ గారిని కలుసుకున్నారు. అప్పటికే చరిత్రాత్మక లాహోర్ కుట్ర కేసు విచారణ ప్రారంభమైంది. బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం సిన్హాగారిని అరెస్టు చేసి భగత్ సింగ్, సుఖదేవ్ మరియు రాజగురులతో పాటు నిందితుడిగా విచారణ జరుపపూనుకున్నది. పై ముగ్గురికి ఉరిశిక్షలు విధించగా సిన్హాగారికి యావజ్జీవ కఠిన కారాగార శిక్ష విధించడం జరిగింది. శిక్ష విధించిన న్యాయమూర్తి సిన్హాగారి గురించి వ్రాస్తూ ఇతడే ముఖ్యుడని, నిర్మాణ దక్షుడని రాష్ట్రంలోనున్న వివిధ రాజకీయ సంస్థలను సంఘటితం చేసినాడని పేర్కొన్నారు. విచారణ కాలంలోనే విప్లవకారుడొకరు రాజకీయ ఖైదీలకు సముచిత సౌకర్యాలు కావాలని పోరాడుతూ అసువులు బాసినారు. ఆ తర్వాత రాజకీయ ఖైదీల స్థితిగతుల బాగు కొరకు పోరాటంలో సిన్హాగారు నిరాహార దీక్షలకు పూనుకోవలసి వచ్చింది. సిన్హాగారి ఎడతెగని జైలు పోరాటాలతో విసిగిపోయిన బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం వారిని అండమాన్ దీవులలో నున్న జైలులో నిర్బంధించింది. సిన్హాగారి దేశభక్తి, వుద్యమ తపన వారికి విశ్రాంతి కలిగించ లేదు. అండమాన్లో నిర్బంధంలోనున్న 400 మంది రాజకీయ ఖైదీలకు శిక్షణా తరగతులు నిర్వహించారు. ఆ తర్వాత సిన్హాగారిని భారత దేశం పంపించడం జరిగింది. మహాత్మాగాంధీ గారి వ్యక్తిగత జోక్యం ఫలితంగా తీవ్ర అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్న సిన్హాగారు విడుదల చేయబడినారు. 1939లో అఖిల

భారత కాంగ్రెస్‌లో చేరి 1940లో AICC సభ్యులుగా ఎన్నుకోబడ్డారు. ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని కాన్పూర్ జిల్లాలో గ్రామీణ ప్రజా వుద్యమ నిర్మాణంపై కేంద్రీకరించారు. 1941లో తిరిగి అరెస్టై చేయబడి ఒక సం॥ కఠిన కారాగార శిక్షా కాలం ముగిసిన తర్వాత విడుదల కాకుండా మరో 4 సం॥లు డిటెన్యూగా నిర్బంధించబడ్డారు. చివరకు 1945లో విడుదల కాబడ్డారు. ఈ విధంగా 15 సం॥ల జైలు జీవితం అనుభవించారు. స్వాతంత్రానంతరం 3 సం॥లు ఒక రాజకీయ పత్రికకు సంపాదకులుగా పనిచేస్తూ క్రియాశీల పార్టీ రాజకీయాలకు దూరంగా నుండి పోయారు. ఉత్తర భారతంలో జైళ్ల మార్పిడి సందర్భంగా నడుస్తున్న రైలు నుండి క్రిందకి దూకి తప్పించుకునే ప్రయత్నం చేసిన సిన్హాగారిని మరింత కఠిన శిక్షగా రాజమండ్రి జైలులో నిర్బంధించడం జరిగింది. అక్కడే విప్లవకారుడు, అసహాయ సూరుడైన సిన్హాగారిని తెలుగు ప్రాంత దేశభక్తులు, వారి అభిమానులు వారితో పరిచయం చేసుకోవడం జరిగింది. రాజకీయ అనుబంధం ప్రేమబంధంగా పుష్పించింది. ఒక అభిమాని సిన్హాగారిని తమ కూతురు రాజ్యంతో పరిణయ ప్రతిపాదన చేశారు. సిన్హాగారు సంతోషంగా ఈ ప్రతిపాదనను స్వీకరించారు. విడుదల కాగానే తెలుగింటి ఆడపడుచు రాజ్యం ఉత్తరప్రదేశ్ విప్లవకారుడైన విజయ్ కుమార్ సిన్హాలకు వివాహం జరిగింది. రాజ్యం సిన్హా విద్యావంతురాలు. అతివాద రాజకీయ అభిమాని తమ భర్త భావాలను సంపూర్ణంగా గౌరవిస్తూ త్యాగమూర్తి అయిన భర్త సిన్హా గారికి తోడు, నీడగా నిలిచారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారిణిగా చివరకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వ సమాచార శాఖ డైరెక్టర్‌గా పదవీ బాధ్యతలు నిర్వహించారు. ఆ తర్వాత రిటైరయ్యారు.

సిన్హాగారి విప్లవ జీవిత గాథ తరతరాలకు దేశభక్తి భావాన్ని, త్యాగనిరతిని వేన్నోళ్ళు చాటిచెప్పుచున్నది. ఈ మహానుభావుడు తమ చివరి కాలం భార్య రాజ్యంతో కలిసి సికింద్రాబాద్‌లోని మారేడుపల్లిలో గడపడం ఈ రాష్ట్ర కమ్యూనిస్టు నాయకులకే చేరువుగా నుండడం ఒక విచిత్ర అనుభూతి. వారు ఒకరోజు నాతో మాట్లాడుతూ స్వాతంత్ర సమరయోధుల పెన్షన్ కొరకు గుర్తింపుగా నాపేరును ప్రతిపాదించే ప్రస్తావన తెచ్చారు. అమితానందంతో గురుతుల్యులు రావి నారాయణ రెడ్డిగారి సమక్షంలో పత్రాలపై శ్రీ సిన్హాగారి సంతకం చేయించుకోవడం జరిగింది. ఇది ఒక మధురస్మృతి. సిన్హాగారి మరణం తర్వాత శ్రీమతి రాజ్యం సిన్హాగారు తమ భర్త విజయ్ కుమార్ సిన్హా గారి సంస్మరణగా పదివేల రూ॥ల పారితోషికాన్ని తెలంగాణా అమరవీరుల స్మారకట్రస్టుకు అందచేశారు. భక్తిప్రపత్తులతో, కృతజ్ఞతా భావంతో ట్రస్టు నిధిగా స్వీకరించాము.

